

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EELHINNANG

Karujärve küla Karujärve Lasketiir (71401:001:2871) mü. detailplaneeringule

25.10.2023

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Käesolev eelhindang on antud Saaremaa vallas Karujärve külas Karujärve Lasketiir mü. detailplaneeringule. Detailplaneeringu ala hõlmab Karujärve küla Karujärve Lasketiir maaüksust (katastriüksuse tunnus 71401:001:2871, pindala 130200 m², 100% maatulundusmaa).

Planeeritav maaüksus asub kehtiva Kihelkonna valla üldplaneeringu (kehtestatud Kihelkonna Vallavolikogu 26. mai 2010. a otsusega nr 8, edaspidi *üldplaneering*) alal. Vastavalt üldplaneeringu maakasutusplaanile asub planeeringuala reserveeritud puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbega alal. Puhke- ja virgestusmaa all mõeldakse haljas- ja metsaalasid, kuhu on ehitatud minimaalselt teenindavaid ehitisi (puhke-, spordi- ja kogunemisehitisi), et võimaldada välisõhus sportimist ja lõõgastumist, kasutamist väljasõidukohtadena, vabaõhuürituste korraldamist jms. Hoonete ja rajatiste pinna suhe krundi kogupinda on väike. Põhiliselt kasutuseks on tegevus välisõhus. Detailplaneeringu üldeesmärkideks on katastriüksuse sihtotstarbe muutmine riigikaitsemaaks, ehitusõiguse taotlemine olemasoleva 100 m lasketiiru pikendamiseks kuni 300 meetrini ja taktikalise liikumise- ja laskmisala rajamine maksimaalselt 50 m laskedistantsiga. Planeeringuala on hoonestamata, ehtisregistri alusel asub planeeringualal rajatis Karujärve 100 m Lasketiir. Planeeringualale pääseb riigiomandis oleva Kihelkonna metskond 11 katastriüksusel kulgevat teed mööda ja eraomandis olevat Karu tee katastriüksust (katastritunnus 71401:001:1456) mööda. Juurdepääsuservituute seatud ei ole.

Kavandatav tegevus ei ole kooskõlas üldplaneeringuga. Detailplaneeringuga muudetakse puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve Karujärve lasketiir katastriüksuse osas riigikaitsemaa juhtotstarbeks. Detailplaneering on üldplaneeringut muutev.

Üldplaneeringu seletuskirjas riigikaitsemaa juhtotstarvet käsitletud ei ole, kuid on kajastatud üldplaneeringu maakasutusplaanil (nt Undva piirivalvekordon). Planeeringuala asukohta on maakasutusplaanil märgitud tiir.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) kohaselt tuleb detailplaneeringu koostamise käigus koostada keskkonnamõjude strateegiline hindamine juhul, kui detailplaneeringu alusel kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kui kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Planeeringuala on ümbritsetud riigi omandis oleva Kihelkonna metskonna 11 (katastritunnus 71401:001:2870, 95% maatulundusmaa ja 5% mäetööstusmaa) katastriüksusega.

Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lg 6 tuleb üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist (edaspidi *KSH*), Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Karujärve mü. ja selle vahetus läheduses puuduvad kitsendused.

Joonis 1. Maa-ameti kitsenduste kaart (seisuga 20.10.2023)

3. Planeeringuala keskkonnatingimused

Detailplaneeringuala asub Saaremaa vallas, Karujärve külas. Karujärve lasketiir kinnistu on hoonestamata, ehtisregistri kohaselt asub planeeringualal rajatis Karujärve 100 m Lasketiir. Planeeringuala paikneb keskmiselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad. Üldplaneeringu kontaktvööndi kaardil ei ole märgitud rohevõrgustiku alasid. „Saare maakonnaplaneering 2030+” ruumiliste väärtuste kaardi alusel paikneb planeeringuala rohevõrgustiku alal.

Rohelise võrgustiku toimimise kõige olulisem meede on võrgustiku terviklikkuse/sidususe tagamine. Selleks on rohelise võrgustiku aladel Saare maakonnas järgmised tingimused:

Maakasutuse kavandamisel:

1. Vältida olulise ruumilise mõjuga ehitiste rajamist.
2. Kompaktsed hoonestused alade asukohavalik toimub ainult üldplaneeringu alusel.
3. Maakasutuse kavandamisel ja ehitustingimuste määramisel säilitada looduslike alade sidusus, vajadusel kavandada rohealade hõivamist leevendavad või kompenseerivad meetmed.
4. Teede ja liinirajatiste asukohavalikul eelistada olemasolevaid trasse/ koridore – teid, pinnasteid, elektriliine; õhuliinidele eelistada maakaableid.
5. Puhkealade kasutamine korraldada nii, et looduskeskkond ei saaks kahjustatud - piirata/suunata autode liikumist, korraldada parkimine ja prügimajandus, rajada telkimis-/puhke-/lõkkekohad, käimlad, õppe- ja matkarajad.

Arvestades, et planeeringualal on juba olemasolev lasketiir olemas ehitisregistri andmetel oletuslikult juba 1990.-ndatest ning planeeringualale ei ole plaanis rajada takistavaid piirdeid loomade liikumisele ega kahjustada looduslike alade sidusust ning kooslusi on eelpool toodud silmas pidades detailplaneeringuga kavandatav tegevus üldjoontes Saare maakonnaplaneeringule 2030+ vastav.

Planeeringualal ei asu vääriselupaiku, Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitsealuseid loodusobjekte, samuti puuduvad muinsuskaitsealused objektid ning kultuurimälestised. Planeeringuala on tasase reljeefiga, absoluutkõrgus jääb vahemikku 35,5-42 m.

Joonis 2. Vaade planeeringualale läänest. (Keti Kaljuste, 23.10.2023)

Joonis 3. Kinnistule rajatav lasketiiru tagavall. (Keti Kaljuste, 23.10.2023)

Joonis 4. Lasketiiru lõunapoolsesse külge rajatav parkla. (Keti Kaljuste, 23.10.2023)

Joonis 5. Planeeringuala läänepoolne külg. (Keti Kaljuste, 23.10.2023)

Joonis 6.. Varasem lasketiirule viiv juurdepääsutee. (Keti Kaljuste, 23.10.2023)

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud võib jagada kaheks: ehitamisaegsed mõjud ja ehitusjärgsed mõjud. Ehitusaegsed mõjud on lühiajalised ja lõppevad enamasti ehitustegevuse lõpetamisega. Planeeringualale ei rajata keskkonnaohtlikke või keskkonda reostavaid objekte, millest võiks lähtuda naabermaaüksustele edasi kanduv oluline keskkonnamõju.

4.1. Mõju põhja- ja pinnaveele

Planeeringuala paikneb keskmiselt kaitstud põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad tõenäoliselt see maaüksustel puudub. Kinnistul ei ole kaevu ega reoveesüsteeme ning neid ei ole ka planeeritud. Mõju põhja- ja pinnaveele võib avalduda ka ehitustöödel tekkiva õnnetuse käigus kemikaalide/kütuste lekkimisel põhjavette. Oluline keskkonnamõju põhja- ja pinnaveele võib samuti avalduda maapinnale ladestatud või maetud keskkonnaohtlike jäätmete tõttu, mida planeeringu elluviimise käigus eeldatavasti oodata ei ole.

4.2. Mõju maavaradele

Maaüksused paiknevad Saaremaa vallas Karujärve külas ning Maa-ameti andmetel ei paikne planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärseid maavarasid. Küll aga on planeeringuala vahetus läheduses ca 75 m läänes kaugusel Karujärve kruusakarjäär. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsesest arvestatavat kaevandamist. Tegevusi, mis otseselt mõjutaksid maavarade kasutamist, käesoleva detailplaneeringu raames ei kavandata. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast saab ära kasutada krundi piires. Väljaspool maaüksust maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba.

4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule

Peamine mõju pinnasele kaasneb hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamisel. Ehitustegevuse käigus on oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused). Ehitustegevuse käigus hävineb paratamatult haljastus planeeritavate hoonete ja rajatiste alusel alal ning ka vahetus naabruses võib ehitustehnika tallamise ja materjalide ladustamise tõttu kahjustuda olemasolevat alustaimestikku.

Planeeringuala paikneb Saaremaa vallas Karujärve külas ning paikneb Saare maakonnaplaneering 2030+ ruumiliste väärtuste kaardi järgi roheline võrgustiku aladel. Planeeringualal on juba olemasolev lasketiir ning planeeringualale ei ole plaanis rajada takistavaid piirdeid, mis takistaks loomade liikumist ning kahjustaks looduslikke alasid, nende sidusust ning kooslusi. Eeldatavasti ei mõjuta planeeringu elluviimine ka negatiivselt lindude populatsioone, pesitsemist ega rännet arvestades, et olemasoleva lasketiiru olemuse tõttu nad ilmselt seal ka ei pesitse.

4.4. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärsed õhusaastatuse suurenemist planeeringu elluviimisega ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt lammutus- ning ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja sisepõlemismootorite tööst. Kuna mootorsõidukite heitgaasi normid peavad vastama Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a. määrusele nr. 122 „Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused”, ei ole heitgaasidest tingitud mõju oluline.

4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms). Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Vajadusel on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.6. Jääkreostus

Planeeritud tegevuse iseloomu silmas pidades on jääkreostuse või pinnasereostuse esinemine vähetõenäoline.

4.7. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ja visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib paratamatult müra ehitusmaterjalide vedamisel ja mehhanismide tööst. Niisugune mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määrusega nr. 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel müra- ja välisõhu saastetase piirkonnas, välja arvatud ehitusaegselt, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Planeeringualal pole ole ette näha vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist.

5. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusoht liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariiolekordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avarii tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

6. Natura 2000 võrgustiku alad ja muud kaitstavad loodusobjektid planeeringualal, kavandatava tegevuse eeldatav mõju

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusala ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul kui kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura võrgustiku ala. Detailplaneeringualal ei asu Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Lähim Natura 2000 võrgustiku ala, Karujärve loodusala (RAH0000527) asub linnulennult ca 1,1 km kaugusel ning kavandatava tegevusega ei ole kaitstavale alale mõjusid ette näha.

Karujärve hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - vähe- kuni keskoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) ning II lisas nimetatud liikide - tiigilendlase (*Myotis dasycneme*) ja hariliku võldase (*Cottus gobio*) elupaikade kaitse.

Käesoleva detailplaneeringuga kavandatu ei hõlma tegevusi Natura 2000 võrgustiku aladel ja Karujärve loodusala territooriumil, küll aga jääb planeeringuala ca 1,1 km kaugusele Karujärve hoiualast ning samadesse piiridesse jäävate Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Karujärve loodusalast.

Lähim kaitseala tegevusalale on linnulennult ca 4 km kaugusele jääv Odalätsi maastikukaitseala (KLO1000590). Odalätsi maastikukaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta: 1) Odalätsi karstiallikaid ja luitestiku esinduslikumat osa ning sealseid looduslikke kooslusi; 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on: metsastunud luited (2180), liivikud (2330), jõed ja ojad (3260), sinihelmikakooslused (6410), puisniidud (6530*), allikad ja allikasood (7160), vanad loodusmetsad (9010*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*); 3) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud II kaitsekategooria liike ning nõmmelõokest (*Lullula arborea*), kes on ühtlasi III kaitsekategooria liik; 4) jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*), keda nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas; 5) II kaitsekategooria liike ning aas-karukella (*Pulsatilla pratensis*), halli käppa (*Orchis militaris*), hariliku käoraamatut (*Gymnadenia conopsea*), harilikku porssi (*Myrica gale*), kuradi-sõrmkäppa (*Dactylorhiza maculata*), roomavat öövilget (*Goodyera repens*), soo-neiuvaipa (*Epipactis palustris*) ning tumepunast neiuvaipa (*Epipactis atrorubens*), vesipappi (*Cinclus cinclus*) ja õõnetuvi (*Columba oenas*), kes on ühtlasi III kaitsekategooria liigid, ning nende elupaiku.

Eesti Looduse Infosüsteemi andmetele tuginedes puuduvad planeeringualal ja selle vahetus läheduses kaitstavate liikide leiukohad ning püsielupaigad. Lähimaks kaitsealuste taimede leiukohaks on ca 383m kaugusel põhjas paiknevaate II kategooria kaitsealuste taimeliigi *Oxytropis pilosa* (karvane lipphernes) ja III kategooria taimeliikide *Vicia cassubica* (püstine hiirehernes) ning *Epipactis atrorubens* (tumepunane neiuvaip) leiukohad.

Pidades silmas planeeritava tegevuse iseloomu ning kaugust kaitstavatest aladest, ei ole käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid nimetatud aladele.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Planeeritav tegevus ei hõlma keskkonnaohtlike tegevuste kavandamist ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid keskkonna mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Detailplaneering on üldplaneeringut muutev.

Keskkonnamõju eelhindangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist ja heaolu, kultuuripärandit ega vara.

Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust ning läbi viidud uuringutest ka oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Käesoleva detailplaneeringuga kavandatu ei hõlma tegevusi Natura 2000 võrgustiku aladel ja Karujärve hoiuala territooriumil, küll aga jääb planeeringuala ca 1,1 km kaugusele Karujärve hoiualast ning samadesse piiridesse jäävate Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Karujärve loodusalast. Planeeringualal või selle vahetus läheduses ei paikne kaitstavate liikide leiukohti või elupaiku. Pidades silmas planeeritava tegevuse iseloomu ning kaugust kaitstavatest aladest ning objektidest, ei ole käesoleva planeeringu elluviimisel oodata mõjusid nimetatud aladele.

Eeltoodust tulenevalt on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatav tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Keti Kaljuste

Looduskasutuse- ja kaitse peaspetsialist